

A Szegedi Ítéltábla mint harmadfokú bíróság Szegeden, 2015. október 9. napján tartott fellebbezési nyilvános ülésen meghozta a következő

V É G Z É S T :

A közúti baleset okozásának vétsége miatt **a vádlott** ellen indított büntetőügyben a **Gyulai Törvényszék** 2014. szeptember 23. napján kihirdetett **1.Bf.415/2013/16.** számú ítéletét **h e l y b e n h a g y j a .**

A végzés ellen fellebbezésnek nincs helye.

I N D O K O L Á S :

Az Orosházi Járásbíróság 2013. szeptember 11. napján kihirdetett 1.B.48/2013/12. számú ítéletével a vádlott bűnösségét közúti baleset okozásának vétségében mondta ki [Btk. 235. § (1) bekezdés és (2) bekezdés b) pontja]. Ezért 1 év fogházra és 10 hónap közúti járművezetéstől eltiltásra ítélte, a fogház végrehajtását 1 év próbaidőre felfüggesztette, és megállapította, hogy annak végrehajtása elrendelése esetén a feltételes szabadságra bocsátás legkorábbi időpontja a büntetés kétharmad része kitöltését követő nap. A közúti járművezetéstől eltiltás időtartamába beszámította a vádlott vezetői engedélyének bevonásától eltelt időt, és kötelezte a bűnügyi költség megfizetésére.

A törvényszék ítélete ellen bejelentett védelmi fellebbezések folytán a Gyulai Törvényszék mint másodfokú bíróság 2014. szeptember 23. napján kihirdetett 1.Bf.415/2013/16. számú ítéletével az első fokú ítéletet megváltoztatta; a vádlottat a közúti baleset okozásának vétsége miatt emelt vád alól felmentette, és megállapította, hogy a bűnügyi költséget az állam viseli. Egyebekben az első fokú ítéletet helybenhagyta.

A másodfokú ítélet ellen az ügyész a vádlott terhére jelentett be fellebbezést, bűnösségének megállapítása és büntetés kiszabása érdekében.

Az ügyészi fellebbezést a Szegedi Fellebbviteli Főügyészség a Bf.582/2014/2-II. számú átiratában módosított tartalommal tartotta fenn. Indítványozta, hogy az ítéltábla a Be. 351. § (2) bekezdés a) pontja miatti megalapozatlanság okából a Be. 399. § (5) bekezdése alapján a másodfokú bíróság ítéletét helyezze hatályon kívül, és a másodfokú bíróságot utasítsa új eljárásra.

A fellebbviteli főügyészség álláspontja szerint eljárási szabályt sértett a járásbíróság, amikor az igazságügyi műszaki és orvosszakértők meghallgatása előtt nem tisztázta, hogy van-e velük szemben kizáró ok [Be.110.§ (1) bek.], továbbá eljárási szabályt sértett a másodfokú bíróság is, amikor a fellebbezési tárgyaláson nem az ügyészt, hanem a vádlottat és a védőt nyilatkoztatta

elsőként a jogorvoslati jog gyakorlása tekintetében [Be. 323. § (1) bekezdés 2. mondata].

Álláspontja szerint azonban ezek az okok nem képeztek az első- illetve másodfokú ítélet hatályon kívül helyezését eredményező eljárási szabálysértéseket, ezért csupán ezek megállapítására tett indítványt.

Ugyanakkor a másodfokú bíróság az első fokú ítélet tényállásának részleges megalapozatlansága kiküszöbölése során, az alapügyben eredetileg eljáró és a másodfokú eljárás során kirendelt igazságügyi közlekedési szakértők között felmerült ellentmondást nem tisztázta, és meg sem kísérelte azt, hogy a két szakértő szakvéleményét ütköztesse, megkísérelje az ellentmondás feloldását [Be. 111. § (5) bekezdése]. A fellebbviteli főügyészség álláspontja szerint kötelező lett volna a másodfokú bíróságnak az ellentmondás tisztázása, nem elégedhetett volna meg azzal, hogy elfogadta **1. sz.** igazságügyi közlekedési szakértő véleményét. A fellebbviteli főügyészség álláspontja szerint ugyanis abban a szakkérdésben keletkezett ellentmondás a két szakértő között, hogy a vádlottnak észlelnie kellett volna a tompított fényszóró vádbeli mértékű elállítódását, és így a legalább 40 méteres vetítési távolság helyett, annak kevesebb mint felével - 17,9 méter távolsággal - megelégedve vezette tovább a gépjárművet.

Azt a fellebbviteli főügyészség sem vitatta, hogy mindkét műszaki szakértő véleményéből megalapozott következtetés volt levonható arra, hogy a fényszóró rendellenes működése és a bekövetkezett halálos eredménnyel járó közúti baleset között az okozati összefüggés fennállt.

Miután a Be. 388. § (2) bekezdése szerint a harmadfokú eljárásban nincs helye bizonyításnak, így a másodfokú ítélet - fellebbviteli főügyészség szerinti - megalapozatlansága nem küszöbölhető ki, további bizonyítás szükséges az általa indítványozottak szerint, ezért a másodfokú bíróság ítéletének hatályon kívül helyezésére és a másodfokú bíróság új eljárásra utasítására tett indítványt. Számba vette a megismétlendő másodfokú eljárás során elvégzendő cselekményeket is, ezek előírására is indítványt tett.

A védő ellenezte a fellebbviteli főügyészség fellebbezési indítványának teljesítését, a másodfokú bíróság ítéletének helybenhagyására tett indítványt.

A fellebbezést az ítéletábra alaptalannak találta.

Osztotta a fellebbviteli főügyészségnek azt az álláspontját, hogy az elsőfokú bíróság megsértette a Be. 110. § (1) bekezdésében foglaltakat, mikor nem tisztázta, hogy az igazságügyi műszaki és orvosszakértőkkel szemben felmerült-e kizáró ok. Miután nem állapítható meg ilyen kizáró ok az iratokból, és ilyen irányú bejelentést a szakértő, de az eljárás egyéb résztvevői sem tettek, így ennek nem volt kihatása az ügy érdemére, és a szakértők meghallgatásáról készült jegyzőkönyv teljes értékű bizonyítékként volt értékelhető.

A másodfokú bíróság is eljárási szabályt sértett, amikor a Be. 323. § (1) bekezdés 2. mondatában írtak ellenére nem az ügyésznek biztosított elsőképpen perorvoslati nyilatkozási lehetőséget, hanem a vádlottat és a védőt kérdezte meg ebben a tekintetben. Ennek az eljárási szabálysértésnek sem volt az ügy érdemére kihatása, ezért az ítéletábra csupán ezek jelzésére szorítkozott.

Az ítéletábra az első- és másodfokú bíróság ítéletét az azt megelőző eljárással együtt, tehát a teljes körben felülvizsgálta, és megállapította, hogy a most jelzett eljárási szabálysértéseket leszámítva olyan eljárási szabálysértés nem volt tapasztalható, ami az első- és másodfokú bíróságok ítéleteinek hatályon kívül helyezéséhez kellett volna vezessen.

A másodfokú bíróság mindenben helyesen járt el, amikor azt állapította meg, hogy az elsőfokú bíróság ítéletének tényállása részben felderítetlen, illetve iratellenes, továbbá okszerűtlenül mérlegelve tévesen következtetett megállapított tényekből további tényekre [Be. 351. § (2) bekezdés a), c) és d) pont]. A másodfokú álláspont helyes abban is, hogy az elsőfokú bíróság a vádlott bűnösségére is tévesen vonta le a következtetést.

A részleges megalapozatlanság kiküszöbölése érdekében felvett bizonyítás során **1. sz.** igazságügyi műszaki szakértő adott új szakvéleményt. E szakvélemény és (2.sz. szakértő neve) első fokú eljárás során eljáró szakértő véleménye mindenben egybehangzó, leszámítva azt a kérdést, hogy a vádlottnak kötelessége lett volna-e észlelnie, illetve ellenőriznie azt, hogy az általa vezetett közúti gépjármű tompított fényszórója az előírás szerinti 40 méter helyett, annak kevesebb mint felére, 17,9 méterre hordott.

Ebben a kérdésben valóban ellentmondás volt a szakértők között.

Ez a kérdés azonban az ítéletábra megítélése szerint nem szakkérdés, hanem egyértelműen jogkérdés, olyan, melynek tükrében kellett ténykérdéseket vizsgálni, így különösen a vádlott bűnösségét (felróhatóságát).

Ebben a kérdésben alapvetően helyes álláspontot foglalt el a másodfokú bíróság, ám indokolása kiegészítendő a következőkkel.

A közúti közlekedés szabályairól szóló 1/1975. (II.5.) KPM-BM rendelet mögött nem található a nemzeti joganyagban ún. kommentár, és annak ellenére, hogy tárcaszintű rendeletről van szó miniszteri indoklás sem. Nem lehet tehát következtetni önmagában a normaszövegből a rendeletalkotó akaratára.

A harmadfokú bíróság ezért - eseti jelleggel - a jogirodalom e körben kifejtett álláspontját vette alapul.

A dr. Fülöp Ágnes és dr. Major Róbert által írott "A KRESZ értelmezése a joggyakorlatban" című monográfia (HVGORAC Lap- és Könyvkiadó Kft.) 152. oldalán foglalkozik a KRESZ 5. § (2) bekezdésében írt, a műszaki feltételek ellenőrzésére vonatkozó gépjárművezetői kötelezettséggel.

Álláspontjuk szerint e kötelezettség teljesítése többek között a világító- és fényjelző berendezések állapotának az ellenőrzésére terjed ki és azt az adott körülmények között indokolt módon kell elvégezni. A szerzők szerint ez azt jelenti, hogy az ellenőrzés módja nem kötődhet sem személyi, sem tárgyi konkrét feltételekhez. A kötelezettség teljesítése alapvetően szemrevételezéssel, illetve kipróbálással történhet, nem szükséges műszeres mérés vagy szerszám igénybevétele. Az egy nap alatti, többszöri elindulás esetén az ellenőrzést korlátozni kell, kizárólag a fékberendezés az, amely minden járművezető saját biztonsága érdekében minden egyes elindulás után próbafékezéssel ellenőrizendő. A világító- és jelzőberendezések esetében pedig azok működését kötelező ellenőrizni a napi egyszeri elindulási rutinfeladatként, vagy a garázs faláról vagy a másik járműről visszaverődő fényük segítségével, esetleg segítő személy közreműködésével.

Még csak minimális utalás sem található az egyébként elméleti és gyakorlati megközelítést egyaránt alkalmazó szerzőktől arra, hogy a világító és jelzőberendezések működésén túl, azok helyes működése is ellenőrizendő-e vagy sem. Magyarán, a közfelfogásnak és a mindennapi köztapasztalatnak is megfelelően, a közúti gépjárművek vezetőjétől kizárólag az várható el, hogy a

világító- és jelzőberendezések működését, azaz funkcióját ellenőrizték; azt, hogy a fényszóró világít-e, a távolsági fényszórók bekapcsolhatók-e és az irányjelző villogók ugyancsak működnek-e vagy sem. Semmiképpen sem tartozik a működés ellenőrzésének kategóriájába a helyes, a jogszabálynak előírt paraméterek ellenőrzése, azaz, hogy a tompított fényszóró 40 méterre vetíti-e a fényszóró geometriáját, vagy annál esetleg kevesebbre.

A hivatkozott rendelet-magyarázat alapján - miután nincs a kérdésnek releváns bírói esetjoga - elvi jelleggel leszögezhető, hogy a gépjárművezetőtől kizárólag az várható el, hogy ellenőrizze a világító- és irányjelző berendezések működését, az azonban nem várható el, hogy azt is vizsgálja, a működés a jogszabályoknak előírt vetítési távolságot eredményezi-e a valóságban vagy sem.

Ez az objektív megállapítás ráadásul a jelen ügyben kiegészül azzal a nem mellékes körülménnyel, hogy maga a baleseti helyszínt vizsgáló szakember sem észlelte először a vetítési távolság radikális lecsökkenését, továbbá, hogy a vádlott aznap először vezette a korábban mások által vezetett, és senki által nem kifogásolt műszaki állapotú közúti gépjárművet; senki nem hívta fel a figyelmét arra, nyilván azért, mert ők sem észlelték, hogy a tompított fényszóró vetítési távolsága extrém módon lecsökkent.

A most kifejtettekhez képest tehát valójában az igazságügyi műszaki szakértők véleményei közötti ellentmondás feloldására nem is kerülhetett volna sor, lévén a vizsgált kérdés nem szakkérdés, hanem jogkérdés.

Itt jegyzi meg a harmadfokú bíróság azt, hogy a menet-közbeni ellenőrzés lehetősége viszont szakkérdés volt, ebben is ellentét mutatkozott a két szakértő között. A fellebbviteli főügyészség erre is vonatkoztatta azt, hogy a másodfokú bíróság eljárási szabálysértéssel ebben a körben sem próbálta meg az ellentét feloldását.

A Be. 111. § (5) bekezdése és a 125. § csupán lehetőségként fogalmazza meg a perbíróságok számára az eltérő szakvéleményekben rejlő ellentmondások oly módon történő feloldását, aminek elmaradását a fellebbviteli főügyészség sérelmezte. Ezért a másodfokú bíróság általánosságban sem osztotta a fellebbviteli főügyészség álláspontját; a perbíróság akár első- akár másodfokon abban az eljárásjogi helyzetben lehet, hogy az egyik szakértő véleményét elfogadja, mert az összhangban van az alapul vehető és aggálytalanul megállapítható tényekkel, míg a másikat - ehhez képest - elveti. Azt a lehetőséget az eljárási törvény valóban megfogalmazza, hogy kirendelhető egy harmadik szakértő az ellentmondások megmagyarázásra, sőt harmadik szakvélemény előterjesztésére, de ez korántsem kötelezettség, hanem eljárási lehetőség.

Ebből következik, hogy törvényesen járt el a másodfokú bíróság azzal, hogy **1. sz.** igazságügyi műszaki szakértő véleményét fogadta el, nem alkalmazta a most jelzett eljárásjogi lehetőséget, mert az elfogadott szakvélemény a többi bizonyítékkal összhangban volt.

A kifejtettekből következik, hogy érdemben helyesen foglalt állást abban, hogy a vádlott esetében nem állapítható meg bűncselekmény elkövetése, ezért őt helyesen mentette fel az ellene közúti baleset okozásának vétsége miatt emelt vád alól és így a bűnügyi költségre vonatkozó rendelkezés is törvényes.

A kifejtettekből következik, hogy a harmadfokú bíróság az ügyészi fellebbezést alaptalannak ítélte, ezért a másodfokú bíróság ítéletét a Be. 397. §-a alapján helybenhagyta.

A harmadfokú bíróság végzése ellen a Be. 386. § megfelelő értelmezése szerint nincs helye további fellebbezésnek.

Szeged, 2015. október 9.

Dr. Hegedűs István s. k.
a tanács elnöke

Dr. Katona Tibor s. k.
a tanács tagja, előadó

Dr. Nikula Valéria s. k.
a tanács tagja

A Szegedi Ítéltábla Bhar.III.42/2015/9. számú végzése és a Gyulai Törvényszék 1.Bf.415/2013/16. számú ítélete a jelen végzés folytán, a mai napon jogerős és a bűnügyi költség viselése tekintetében végrehajtható.

Szeged, 2015. október 9.

Dr. Hegedűs István s. k.
a tanács elnöke